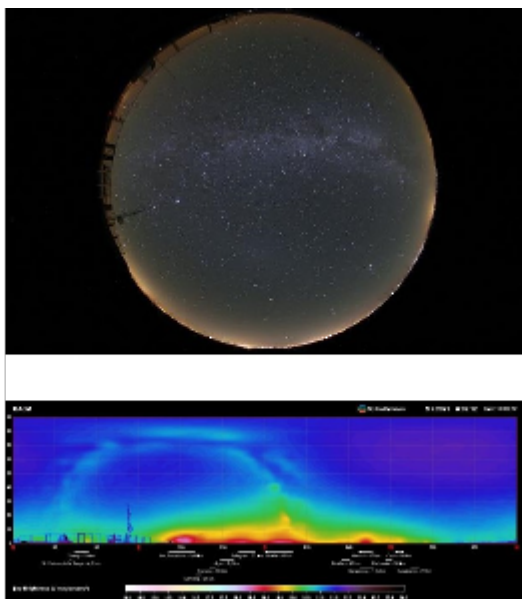

La contaminació lumínica de les zones urbanes afecta la qualitat del cel nocturn dels espais naturals protegits

written by David Folch | 16 de març de 2022

La darrera campanya de mesurament de la qualitat del cel nocturn realitzada per la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic en col·laboració amb el Parc Astronòmic del Montsec, constata que en la depressió Central, des de l'eix del riu Llobregat fins al Segrià, no ens apropem als nivells assimilables a nit natural. Això és degut a la presència de contaminació lumínica provinent de les grans àrees metropolitanes, normalment costaneres, però també nuclis de població importants de la plana de Lleida com són Tàrrrega, Guissona i Cervera.

Tanmateix, entre Ollana i Berga, pertanyents a l'incipient Prepirineu Central, sí que s'observen zones de cel nocturn de qualitat excel·lent; per exemple, prop de Castellar de la Ribera i trams amb poca població al curs del riu Cardener.

Mesuraments a l'Observatori Astronòmic del Montsec. Es pot

detectar la influència de zones metropolitanes allunyades. (9 de juliol de 2021)

També s'han pres mesures de forma puntual amb càmera d'ull de peix en llocs més sensibles. Aquest tipus de mesuraments permeten avaluar tota la cúpula celeste i observar quina és la foscor en cada punt del cel. Així doncs, es pot observar com és la qualitat del cel en cada angle del cel i determinar possibles influències de focus contaminants lumínics. Els mesuraments s'han fet especialment en espais protegits com són l'Observatori Astronòmic del Montsec i el Parc Natural de l'Alt Pirineu, i altres indrets on hi ha processos de protecció contra la contaminació lumínica (com és el cas de la Granja d'Escarp). També s'han fet mesuraments a la serra de Collserola, Juncosa, Odèn, Òdena, Ivars d'Urgell i Vinaixa.

Les dades recollides conclouen:

- La influència de les àrees metropolitanes a l'Observatori Astronòmic del Montsec, tot i estar molt allunyades.
- La influència de municipis de la Vall d'Aran, de la Seu d'Urgell i sobretot d'Andorra en les zones més fosques del Parc Natural de l'Alt Pirineu, factor que ja es va constatar a la campanya de l'any 2020.
- Les zones amb menys obstacles orogràfics i més properes a zones urbanes estan més exposades a la llum provinent d'instal·lacions llunyanes. En el cas de la Granja d'Escarp, es pot detectar la influència de zones urbanes properes, també de l'Aragó.

Tots aquests resultats es troben publicats en el Mapa de qualitat del cel nocturn a Catalunya, on es representen les dades en un format de fàcil consulta i accés. Al [visor del mapa](#) apareixen els nivells de qualitat del cel nocturn i els valors mitjans mesurats de brillantor del fons del cel, valors numèrics de més utilitat per a professionals i aficionats a l'astronomia. Així mateix, els informes tècnics d'aquesta i la resta de campanyes també són consultables a través del web

del [Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural](#).

Més zones protegides

La contaminació lumínica és un fenomen que es trasllada a molts quilòmetres de distància per la dispersió de la llum a l'atmosfera. L'[Atles Mundial de la Contaminació lumínica](#) publicat l'any 2016 va desvetllar que el 80% del món viu sota cels contaminats lumínicament i que un 60% de la població europea no pot veure la Via Làctia.

La localització i avaluació d'espais amb qualitat de medi nocturn és important per tal de preservar-los i millorar-ne les condicions, especialment en el moment de canvi tecnològic cap a la tecnologia LED que estem vivint. La tecnologia LED emet radiació en la zona dels blaus, que és potencialment més contaminant que les làmpades tradicionals de llum ataronjada.

Recentment s'ha ampliat la zona de protecció del Parc Natural de la Serra del Montsant de 12 a 32 municipis i, en consonància amb aquesta política de sostenibilitat energètica i ambiental, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural també està treballant en l'ampliació de l'àrea de protecció a l'entorn del Montsec, la protecció específica del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici i del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

L'objectiu d'aquestes mesures és preservar les condicions naturals del medi nocturn i evitar els efectes perjudicials que la contaminació lumínica pot provocar no només en la visió de les estrelles, sinó també en els ecosistemes i la biodiversitat.